

JAKUB FILLO

SLOBODNÉ

HLAVNÉ

Jakub Filo
Slobodné Hlavné

Copyright © 2025 by Jakub Filo
Cover and graphic design © 2025 by Pavol Bálík
Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

SLOBODNÉ HLAVNÉ

JAKUB FILO

Všetky udalosti a postavy v tejto knihe sú vymyslené.
Ak sa vám však bude zdať jej obsah známy, niečo nie je vo
vašej krajine v poriadku.

„Preto my, nižšie podpísaní občania, žiadame okamžité vylúčenie Hlavného Mesta z našej Krajiny.“

Neveriacky som pozeral na text. Boli to moje slová. Nemal som žiadne pochybnosti. Aby ste ma správne chápali, nikdy som ich nenapísal, no vyslovil som ich. Jedného večera na sklonku leta druhého roku štvrtej vlády Premiéra, keď rozčarovanie, hnev a adrenalín na niekoľko hodín vystriedali blízkosť a bezpečie priateľov.

Vtedy som ešte netušil, čo tie slová spôsobia. Keď sa však nad tým zamyslím, zrejme by sme sa do tejto situácie dostali tak či tak. Vo chvíli, keď som prvýkrát vyslovil znenie petície o vylúčení Hlavného Mesta, bola šanca na záchranu Krajiny už nenávratne preč.

Hlboké brázdy medzi ľuďmi totiž vznikajú nenápadne. Keď sa prejavia v celej svojej veľkosti, zväčša sa už nedajú zaceliť. Brázdy v rodinách sú skryté za panelmi bytov či múrmi domov. Spoločenské brázdy sa vinú údoliami pohorí, lánmi polí a najmä ulicami našich miest.

Oveľa skôr si ich všimnú tí, ktorí ich vedia využiť vo svoj prospech, než tí, ktorí by ich chceli zaceliť. A robia všetko preto, aby sa tieto brázdy prehľbovali a zväčšovali, pretože rozdelená spoločnosť sa ľahšie ovláda a manipuluje. Vytvárajú umelých nepriateľov, živia nenávisť, kričia o pomste, stupňujú napätie.

A trhajú medziludské väzby. Až prestávame sedieť s rodičmi za jedným stolom, pri stretnutiach so spolužiakmi klopíme zrak a s dávnymi priateľmi nenachádzame spoločnú reč.

Spory sú najprv o drobnostiach, neskôr o riešeníach a napokon o základných hodnotách. A keď sa tlejúci konflikt živí ďalej, je už len veľmi krátka cesta k eskalovaniu napätia. To isté sa stalo v posledných rokoch aj v našej Krajine.

Kdesi na začiatku stála skvelá investigatíva o vládnej korupcii, odpočúvaní a tajnej službe. Potom záhadné zmiznutie

autora. Následné protesty a pád Premiéra. Zatýkanie a vyšetrovanie. Najskôr pandémie vírusu a potom pandémie dezinformácií. Krutá Tsárova vojna na východe, propaganda a lži. A napokon návrat Premiéra, ktorý zneužil rastúce brázdy na svoju pomstu.

Napätie sa v Krajine stupňovalo roky, ale v istom momente sa situácia definitívne zlomila. A prispeli k tomu aj moje slová. Najmä moje slová.

Ale poďme pekne po poriadku.

I. kapitola

Borovičková aféra prišla Premiérovi na sklonku leta vhod.

Návrat k moci pred dvoma rokmi už ani sám nečakal. O to zúrivejšie viedol svoju koalíciu pomsty a deštrukcie, ktorá premieňala našu Krajinu na autokraciu. Demokracia, autokracia, totalita, diktatúra. Ak žijete v slobodnej krajine, sú to len vzletné pojmy z politologických učebníc. Málokto si všimne moment, keď sa z demokracie stane autokracia. A z nej totalita.

Presne takéto zmeny sa už druhý rok diali v našej Krajine. V inštitúciách, polícii aj na súdoch prebiehala nenápadná normalizačná čistka. A Premiérovi kumpáni živilí vo svojich prívržencoch nenávisť voči všetkým, ktorí sa rozhodli tejto mašinérii vzdorovať.

To ráno som veril, že v priebehu týždňa ma v práci už nič zásadné nečaká. Na víkend som mal s priateľmi ako každý rok vyraziť na Festival, kde sa schádzali všetci slniečkari Krajiny. Do začiatku Festivalu chýbali ešte tri dni a ja som sa v pondelok opäť ocitol v práci. Cítil som, že to bude pondelok ako zo všetkých online mémov, dlhý a nepríjemný. Navyše som meškal na tradičnú rannú poradu.

Rýchlo som prebehol obrovským open spaceom, aký neznáša každý introvert a miluje každý extrovert. Zhodil som tašku k pracovnému stolu uprostred miestnosti pod stĺpom s veľkou obrazovkou a chystal som sa vytrieliť na opačnú stranu budovy do zasadačky. Môj pohľad upútala obálka na stole.

Fráza „našiel som na stole“ neodmysliteľne patrila k našej práci. Zvyčajne znamenala, že ste nechceli prezradiť, odkiaľ ste získali informácie, s ktorými ste pracovali a po ktorých publikovaní podávali demisie ministri či celé vlády. Niekedy sme to mysleli doslovne. Našli ste to na stole.

Zobral som ju do rúk a obracal zo všetkých strán. Veľká A-štvrková obálka z recyklovaného papiera, v rohoch mierne

pokrčená, akoby ju pred odoslaním niekto dlho žmolil pod kabátom. Moju adresu napísal odosielateľ perom, nepekným roztraseným písmom. Bez mena. Len pečiatka – Hlavné Mesto.

„Poradááá!“ rozlahol sa chodbou výrazný ženský hlas. Doprede, zahrešil som v duchu. Schmatol som notes, obálku a vykročil za zdrojom kriku.

Moja práca aj ja osobne sme dostali za posledné roky mnoho prívlastkov. Pre niektorých som bol hyena, protikrajanská prostitútka, spolu s kolegami črieda prasiat. Pre iných strážca demokracie, hľadač pravdy, hrdina, ktorému občas poďakovali na ulici. Ja som pritom len miloval zbierať fakty, odhaľovať pravdu a áno, aj bojovať za spravodlivosť. K novinárčine som sa dostal náhodou, ale okamžite som si ju obľúbil. Prispel k tomu aj Kristián Lackovič. Ale to je iný príbeh.

Privítal ma šéfkin prísny pohľad. Zamumlal som čosi ako ospravedlnenie, ale pri počte mojich neskorých príchodov šlo len o formalitu. Už dávno som si prestal vymýšľať rôzne výhovorky. Sadol som si za veľký okrúhly drevený stôl. Za iných okolností by som povedal, že tu musí stáť odjakživa. Zrejme mal vyjadrovať, že v redakcii sme si všetci rovní. A na mieste, ktoré napriek tomu každý vnímal ako pomyselný vrchol nášho okrúhleho stola, sedela naša Šéfka.

Práve hodnotila udalosti uplynulého víkendu. Jeho hlavnou témou sa stala borovička. Národ, aspoň tá jeho časť, ktorá si tento pojem sprivatizovala, sa na sociálnych sieťach zadúšal hnevom a politici cez víkend začínali prilievať olej do ohňa. Vlastne nie olej, alkohol.

Holandsko predložilo na patentový úrad Únie návrh, aby sa všetok alkohol vyrábaný z borievok volal gin. Za normálnych okolností by to v Krajine prešlo bez povšimnutia. Lenže témy sa chopili konšpiračné kanály a provládna mediálna klika zložená z kváziinfluencerov a skrachovaných novinárov.

Variácie na „Holandania nám chcú zakázať národný nápoj“ a „Tradičná Borovička v ohrození pokrokármí z Holandska“ hlásali nadpisy na väčších či menších takzvaných alternatívnych

weboch. Vyrástli počas pandémie covidu, živené odporom pospolitého ľudu proti očkovaniu aj pandemickým opatreniam. Trvalo iba niekoľko rokov, kým nahradili tradičné médiá pre státisíce Krajanov. A vďaka nim sa dezinformácie a lži širili rýchlejšie než samotný vírus.

Preto ani teraz netrvalo dlho a údajný zákaz pobláznil Krajinu. Opäť nikto neriešil upadajúce školstvo či chátrajúce nemocnice. Celý víkend sa v politických diskusiách hovorilo len o borovičke. Až sa zdalo, že ju cítiť cez obrazovku. Mimoriadne to vyhovovalo najmä Premiérovi, ktorý získal skvelú dymovú clonu pre svoje antidemokratické ťaženie. Ohlásil tlačovú konferenciu s názvom „Zastavíme borovičkové šialenstvo“. Šéfka práve riešila, koho na ňu pošle.

Nepočúval som ju. Borovička ma v ten deň vôbec nezaujímal. Z obálky som vytiahol husto potlačené stránky a začal som ich študovať. Raz za čas nám do redakcie prišiel list so zaručenými informáciami, ktoré mali odhaliť najväčšie sprisahanie na svete. Rukou popísané hácky papiera, ktoré opisovali susedské spory. Cédečká s chaotickými súbormi o kozmických mikrovlnách, z ktorých sa vykľuli staré zdrojové súbory. Alebo podnety na udalosti, ktoré sa stali pred rokmi a nijako ich nebolo možné preveriť. Zväčša nepoužiteľné tipy, ktoré sme zahadzovali do koša. V týchto dňoch sa len málokedy našlo na stole niečo naozaj podstatné.

No pred šiestimi rokmi podobná obálka znamenala koniec tretej vlády Premiéra. Bol som vtedy mladé začínajúce ucho, elév so sotva dokončenou školou, ktorý sa hltavo učil. Tá obálka vtedy ovplyvnila celú moju kariéru, pomohla mi vyrásť na stabilného člena redakcie Denníka a vďaka nej som získal množstvo skúseností. Ale tiež znamenala stratu Kristiána.

Akoby som zažíval déjà-vu. V rukách som držal veľmi podobnú obálku. V dokumentoch sa na prvý pohľad nachádzali výpisy z bankových kont z Krajiny aj zo zahraničia. Niekoľko papierov obsahovalo diagramy prepojení medzi viacerými predstaviteľmi alternatívnych a dezinformačných

kanálov. Platby spárované s konkrétnymi výstupmi, článkami a kampaňami, ktoré sa pred poslednými voľbami objavili na dezinfoscéne. Ale najmä transfery na účty s menami, ktoré až priveľmi blízko smerovali k niektorým politikom Premiérovej Strany. Zaplavil ma adrenalín. Okrem neho ma však v tej chvíli zaplavoval nepríjemný pocit cudzej pozornosti.

„Max?!“ zaznelo kdesi v diaľke. „Maximilián! Si tu s nami?“ vytrhla ma zo zamyslenia Šéfka.

Za bežných okolností ma nikto nevolal Maximilián. A jej nikto nepovedal inak ako Šéfka. Skúsená novinárka na vrchole kariéry, ostrieľaná ťažkými žurnalistickými skúškami. Začínala v divokých deväťdesiatych rokoch, zažila prvý zápas o demokraciu aj zrod Premiéra. Pred šiestimi rokmi to bol práve jej stôl, na ktorý prišli informácie, čo po Kristiánovej skvelej investigatívnej zložili Premiérovu tretiu vládu.

Šéfka si vždy potrpela na ležérnu eleganciu a vážnosť jej úhľadných kostýmov dopĺňali uhladené vlasy zopnuté do chvosta. Hoci mala len krátko po štyridsiatke, v brandži bola pojem. Len málo novinárov v našej Krajine vydržalo v médiách tak dlho. Vyhorenie aj lukratívne podmienky iných profesií systematicky ohlodávali náš stav.

Kristián a Šéfka sa to pred desiatimi rokmi rozhodli zmeniť. Založili Denník ako dravé online médium, ktoré sa síce riadilo zlatými novinárskymi štandardmi, ale nebolo ťažkopádne ako skostnatené vydavateľské molochy. Po Kristiánovom zmiznutí sa vedenia prirodzene ujala ona.

„Pôjdeš na Premiérovu tlačovku,“ povedala a uprela na mňa svoje tmavé, priam čierne oči.

Zhlboka som sa nadýchol. Chcel som požiadať o čas na inú tému, ale slová zostali visieť vo vzduchu. Obaja sme vedeli, že teraz nemá zmysel odporovať.

Odkedy sa Premiér vrátil k moci, chodili sme na jeho tlačovky pravidelne. Len aby vedel, že sme tam. Štvrtá moc v štáte. Strážne psy demokracie. Aj tak si s nami vytieral podlahu. Inštinkt našej Šéfky som však nikdy nepodceňoval.

„Ako je to v skutočnosti s tou borovičkou?“ opýtala sa.

Vždy sa z nás snažila otázkami vydolovať prapodstatu. Na tom si Denník zakladal. Iba pravda, znelo jedno z našich hesiel. Teraz s nami hrala len také rétorické cvičenie. Ako inak by sa mohla borovička stať hlavnou témou porady?

„Nová holandská pravicová vláda chce dosiahnuť, aby sa čokoľvek z borievky označovalo ako gin,“ vysvetľoval jeden z kolegov. Ešte z vysokoškolských čias mu prischla prezývka Borka. Odvtedy mu nikto nepovedal inak. Iba Šéfka mu hovorila Milan. Poznali sa dve dekády. Patril k najskúsenejším editorom. Dokonca bol starší než ona – služobne aj vekovo.

„Takže to nie je hoax, Milan? A čo majú Holanďania s ginom?“ Dolovala, hoci dobre vedela, že o nič nejde.

„Úplne pôvodná receptúra ginu z borievok pochádza z Holandska.“ Borka zacítil príležitosť ukázať svoje teoretické vedomosti potvrdené dlhoročnou praxou.

„Takže všetky ostatné nápoje z borievok chcú zakázať?“

„Iba tie, ktoré sa predávajú u nich. Nemá sa to vzťahovať na iné krajiny. A keď už, borovička má predsa inú receptúru.“ Každý vedel, že sa vyzná v chlaste. A že je to jeho slabina. S textami robil zázraky, no nikdy nemal ambíciu niečo riadiť. Tvrdil, že redakciu by síce zvládol – ale nechcel. Rovnako ako by nikdy nechcel obracať langoše.

„Veď to je úplná pi..tvorina, čo sa tu rieši,“ skoro jej to ušlo.

Na tvári mala podráždenie, ktoré len ťažko skrývala.

Vždy prikladala vážnosť iba podstatným témam. Médiá podľa nej mali byť hrádzou – strážcami, ktorí odfiltrujú hlúpe, nepodstatné a nepravdivé informácie.

Stará škola. Poctivá žurnalistka.

Ibaže tá len veľmi ťažko mohla obstáť v konkurencii alternatívnych kanálov, ktoré na počkanie chrlili množstvo správ. Nepravdivých správ. Pospolitý ľud mal čoraz väčší problém rozlišovať, čo je skutočné a čo vymyslené, kto hovorí pravdu, kto len tak trochu zavádza a kto úplne bezostyšne klame. Šéfka chcela, aby bol Denník hrádzou. Preto na nás stále tlačila.

Buďte rýchli. Dodajte kontext. Vysvetlite čitateľovi podstatu. No čoraz častejšie to pôsobilo ako vopred prehratý boj.

„Hlúposť to je, ale tú petíciu za zachovanie borovičky podpísalo online už takmer päťdesiatisíc ľudí,“ zamiešala sa Žaneta, naša politická reportérka. „Kdesi na východe dokonca prebehlo cez víkend hromadné vylievanie ginu do potoka. Na videu sa však zdá, že časť účastníkov vylievala gin skôr do seba.“

V duchu som si vzdychol. Presne toto nebudem musieť na Festivale cez víkend riešiť. Hlúposť živenú klamstvami.

„Ach, to zase bude boj. Celá Krajina na nohách kvôli debiline.“ Šéfka nebývala zbytočne vulgárna. Nadávky pre ňu boli len korením reči. Presne odmerané. Teraz však akoby mi čítala myšlienky. „V každom prípade, pokúsme sa to vysvetliť čitateľovi. A večer je opozičný protest, kto tam zbehne?“

Rozprávali sme sa ešte niekoľko minút a potom sa všetci rozprúchli do práce.

„Max?“ začul som za sebou Šéfku. „Spýtaj sa mi, prosím ťa, či nám Únia zastavila toky peňazí z fondov.“

Keď som sa na ňu udivene pozrel, dodala: „Čo si si myslel, že ťa tam posielam za trest? Nebuď smiešny.“

Cestou k stolu mi v rýchlosti vysvetlila, čo potrebujem vedieť. Vyšetrovanie korupcie, na ktorú pred rokmi upozornil Kristián, viedlo k pádu niekoľkých mocných tvárí Premiérovej Strany. Roky rozkrádali eurofondy a ako novodobá šľachta premieňali historické zámočky na vlastné paláce. Po Premiérovom návrate sa vrátili aj ich metódy. Únia na to teraz hľadela s rastúcou nevôľou.

Sadol som si k počítaču, že skúsím navnímať aj problém s borovičkou. Zákaz si žil vlastným životom a prebúdzal v Krajine tie najtemnejšie pudy. Zrazu už nešlo o to, že Holandsko chce chrániť svoj tradičný produkt gin.

Išlo o útok na Krajinu, na jej národ holubičí, ktorý nikdy nikomu nič nechcel vziať, ale práve jeho všetci odjakživa utláčali. Najskôr susedia na juhu, potom na západe, potom tá veľmoc spoza mora. Len dobrotivý Tsár z východu tu bol

naporúdzi, aby vždy sedliakom z Krajiny ochotne podal pomocnú ruku.

Naposledy tak urobil formou polmiliónovej armády s piatimi tisíckami tankov a tisícami lietadiel. Jeho priateľská armáda zostala v Krajine dvadsať rokov. Ale to pospolitým Krajanom neprekážalo. Za starých čias bolo predsa lepšie. Teraz sa tam uberala aj diskusia o borovičke a gine. Veď za starých čias im nikto nesiahal na ich obľúbený nápoj a navyše ho mohli striedať s vodkou.

Známe dezinformačné médium Pravé správy spojilo holandskú snahu s akýmsi nariadením Únie a anonymní diskutéri sa pod článkom predháňali vo výzvach na vystúpenie z Únie. Aby som nestratil kontakt s opačným táborom, pred časom som si vytvoril falošný profil, pomocou ktorého som sa infiltraval do uzavretej skupiny na sociálnej sieti s názvom Priatelia Tsára. Teraz sa tam šíri výzvy na rabovanie bottle-shopov v Hlavnom Meste, kde sa predával gin.

A potom som si otvoril profil Masliaka, ako sme volali podpredsedu Premiérovej Strany. Nemal som to robiť. Zablúdil som tam len občas, pretože tá stoka, ktorá sa tam zlievala, už aj mne dvíhala žalúdok. Až tam som pochopil, aká je situácia s borovičkou vážna. Úradujúca vládna klika ide túto hru rozohrať vo veľkom.

„PRIATELIA,

to, čo sa deje v našej milovanej Krajine, opäť ukazuje, prečo je dôležité, že Strana a Premiér vyhrali voľby. Napriek tomu sa nepriateľské mocnosti snažia rozložiť našu vládu a zničiť všetko, čo náš národ v Krajine vybudoval. Len si to zhrňme.

1. Liberálne sily opäť útočia na naše tradície. Ako inak môžeme označiť tento bezprecedentný krok, ktorý sa pokúša vymazať našu národnú tradíciu – borovičku.

2. Borovička bol odjakživa tradičný národný nápoj Krajanov. Vyrábali ju už Starí Krajanovia a Kráľ ňou pripíjal práve vtedy, keď svojim trom synom zvestoval podobenstvo o troch prútoch.

3. Borovička sa volá borovička, lebo práve ona je tradičným nápojom z borievky. Ako by to mohol byť gin? To ide proti všetkému, čo nás učili naši predkovia.

4. Nie nadarmo z Holandska pochádzajú všetky tie výmysly ako marihuana, cyklodoprava a sedemnášť pohlaví. Presne to všetko, proti čomu Strana bojuje. My vás ochránime pred týmito zverstvami.

5. Presne to presadzuje Primátor v Hlavnom meste a presne toto chcela tá ich vlastizradná Prezidentka, ktorú sa nám našťastie podarilo zastaviť.

6. Preto nás nútia posielat zbrane na východ, aby oslabili naše tradície. Najskôr nám zobrali priateľstvo s Tsárom a teraz nám chcú zobrať aj Borovičku.

7. Liberáli na čele s Úniou a Prezidentkou nám chcú zobrať naše národné dedičstvo. Najskôr to začalo registrovanými partnerstvami, potom zelenou ekonomikou a teraz nás chcú pripraviť aj o Borovičku.

8. Musíme zatočiť s touto čvargou, musíme docieľiť, aby tieto svine kvičali, a nepolať v našej snahe. Krajina musí byť navždy veľká.

NA ZDRAVIE PRIATELIA. BOROVIČKU NAM NEVEZMU!“

Masliakov príspevok mal tisíce zdieľaní, množstvo lajkov a lavínu podporných komentárov. Krajina sa zbláznila. Zodvihol som tašku, strčil obálku do vrečka. Vyrázil som na tlačovku.

II. kapitola

Už dávno som nebol v Premiérovom sídle. Miestnosť na tlačové konferencie zaberala veľkú časť prvého poschodia socialistickej mramorovej prístavby v tvare kocky, ktorú prilepili k historickému barokovému palácu. V ňom už vyše storočia úradovali vládcovia Krajiny. Nikto z nich však nevládol tejto Krajine tak dlho ako on – Premiér. Ani za prvej republiky. Ani spomedzi kádrov komunistickej strany, z ktorej vzišiel. Ani z opozície, na ktorú sa tak rád vyhováral, keď zlyhávali verejné služby.

Sadol som si do zadného radu. Nepotreboval som byť hneď na očiach. Aj keby sa mi podarilo položiť otázku, nebolo by mi to nič platné. Premiér nášmu Denníku už roky neodpovedal. Stratégiu úspešne rozšíril na viaceré médiá, ktoré krátko po voľbách nazval nepriateľmi národa. Zavše nám dovolili položiť otázku, ale len keď chceli ešte viac dourážať novinárov. Šéfka nás tam však nútila chodiť. Pýtate sa v mene obyvateľov Krajiny, hovorila. Ak už nič iné, otázkami aspoň dostávate do éteru fakty. Nedalo sa jej odporovať.

Prišla celá Premiérova suita. Dodávali tak váhu svojej novej agende. Stratégiu používali, vždy keď chceli budiť silný, rozhodný a jednotný dojem. Premiér zaujal miesto za rečníckym pultom, zvyšok postával krok za ním – ako dekorácia. Pre väčšinu z nich to znamenalo zabitý čas. Nepovedia ani slovo.

S robustným krkom na šírku celej hlavy pôsobil Premiér dojmom zápasníka, ktorý nemá problém uplatňovať svoje názory silou. Tvár mu v posledných rokoch posiali výrazné popraskané fialové žilky, čo Šéfka lakonicky prirovnala k vyvieraniu vnútorného zla na povrch. Borka sa ju snažil presvedčiť, že je to následok alkoholu, ale ona trvala na svojom. Premiérov oblek praskal vo švíkoch. Kolegovia v prednom rade sa mohli obávať, že ak sa prudko nadýchne, trafi ich gombík priamo medzi oči.

Premiér sa rád chválil, že zvládne stovky klikov. Bulvár zverejšňoval fotografie, ako trénuje v okolí Hlavného Mesta.

Raz ho vraj z diaľky videl Žanetin kondičný tréner.

„Vyzeralo to, ako keby nejaký starší pán práve dostal infarkt. Musel som rozmýšľať, či by som ho vôbec chcel zachrániť,“ reprodukovala Žaneta dilemu trénera.

No ešte častejšie než fotografie v Bulvári k nám prichádzali klebety a zvesti o tom, že Premiér opäť podľahol alkoholu. Publikovateľné dôkazy však chýbali.

Bytostne nás neznášal. Niektorých z nás poznal po mene. Pred štyrmi rokmi si už všetci mysleli, že je nadobro odrovnaný.

Korupcia prepojená so silovými zložkami dlhé roky bujnela. Fízli aj skorumpovaní sudcovia sa premávali na drahých autách a stavali si honosné vily. Politici sa v odborných úplatkárskejších kruhoch, ale aj sami medzi sebou volali Mr. Twenty, Thirty, Forty podľa toho, koľko percent z každej zákazky si bežne pýtali vo svojom rezorte.

A veľavážení na vládu napojení podnikatelia? Najskôr rabovali eurofondy, potom sa pustili do menších rýb – okrádali aj tých, ktorí boli na vládu napojení o niečo menej.

Ešte pol roka pred poslednými voľbami mal Premiér v prieskumoch štyridsať percent. Väčšine národa stačilo, keď ich krmil sociálnymi balíčkami a jeho stranícki prisluhovači kadejakými klamstvami od výmyslu sveta. Zdalo sa, že jeho pozícia je neotrasiteľná a bez väčších problémov sa ujme svojej štvrtej vlády.

No korupcia bola len špičkou ľadovca. Pýtate sa, čo mohlo byť horšie?

Asi šesť mesiacov pred voľbami prišla do našej redakcie hrubá obálka. Obsahovala detailné informácie o sofistikovanom sledovacom programe. Spravovala ho tajná služba podriadená priamo Premiérovi. Sledovali podnikateľov, ktorých chceli vypalovať. A nielen ich – aj opozičných politikov, ľudí z mimovládok a nás – novinárov.

A hoci som bol vtedy len bezvýznamný elév, celý večer som strávil prezeraním svojich vlastných konverzácií. Ako sa len mohli cítiť kolegovia, ktorí v tom čase riešili cez mobily nejaké závažné veci...

Rozsiahly text odhaľujúci pozadie korupcie a tajnej služby vyvolal v Krajine búrku. Akoby zo dňa na deň vyplávali na povrch frustrácie ľudí, ktorí niekedy prišli do kontaktu s vládnuou mocou. Námestie Povstania v Hlavnom Meste sa už v prvý večer zaplnilo tisíckami demonštrujúcich a počas nasledujúcich týždňov sa protesty rozšírili do ďalších miest. Vláda protesty najskôr ticho tolerovala, no keď po mesiacoch neustúpili, zmenila stratégiu. Organizátorov Premiér obvinil z prípravy štátneho prevratu. Zvolal dokonca bezpečnostnú radu. Na stole tam ležal dôkaz: hromada drevených palíc z námestia. Až neskôr vysvitlo, že tie palice boli súčasťou prípravy na výsadbu nových stromov.

Nezávislé občianske iniciatívy z viacerých miest reagovali dvojmesačnou protestnou štafetou. Do volieb ostávali štyri mesiace, no preferencie Strany stále neklesali. A potom sa to stalo.

Kristián Lackovič, autor textu a náš kolega, zmizol. Neza-
nechal žiadny odkaz. Nikto z jeho blízkych netušil, čo sa mu
stalo. Medzi ľuďmi to vyvolalo ešte väčšiu vlnu rozhorčenia.
Premiér aj Policajný prezident sa snažili zmierniť tlak, tvrdili,
že za novinárovým zmiznutím sú drogy a útek do zahraničia.

Premiérova Strana prvýkrát od svojho vzniku nevyhrala
voľby. Skončila druhá. Vládu poskladala široká koalícia všet-
kých možných hodnotových odtieňov. Spájal ich jediný cieľ:
postaviť Premiéra a jeho ľudí pred spravodlivosť.

Spočiatku to vyzeralo, že im to chce uľahčiť. S opuchnutou,
prepitou tvárou ešte ráno urážal mojich kolegov počas rozlúč-
kového vystúpenia po prehratých voľbách. Pästou búchal po
stole, nadával nám do špinavých protikrajanských prostitútok
a kviaciach sviň. Hromžil, že on sa ešte vráti. Bol to pamätný
prejav.

„Zoberme palice, lopaty a poďme do Národnej rady. Vybúchame to tam. Ľudia by radi prišli. Navozíme sem desaťtisíc ľudí pred Národnú radu a z toho parlamentu zostane iba kopa kameňov. Zoberme palice, lopaty a poďme na úrad vlády!“ zastrájal sa.

Večer ho už viezla sanitka do nemocnice v Hlavnom Meste. Mal som vtedy službu. Presne si spomínam, ako som si hovoril, že človek by konečne oslávil jeho odchod z postu Premiéra, ale teraz musím reportovať o jeho zdraví. Verdikt znel dvojnásobný infarkt. Prežil. No mysleli sme si, že z toho sa už – zdravotne, politicky ani kariérne – nepozviecha.

Nasledujúce mesiace tomu nasvedčovali. Veľa jeho blízkych, bývalých kolegov či oligarchov, skončilo na lavici obžalovaných a niektorí aj za mrežami. Medzi nimi aj Premiérov Krstný otec a pravá ruka, sivá eminencia Strany. A on sa len bez slova prizeral. Občas ho niekto z Bulváru odfotil s novou milenkou.

Ale potom nastal zlom. Zachránila ho pandémia a neskôr vojna, ktorú rozpútal Tsár. Premiér pochopil, že pomocou lacného strašenia, rozdúchavania vášní a populizmu dokáže mobilizovať všetkých, čo majú strach. A hnev.

Systematickou prácou sa o tri roky vrátil v plnej sile. Nenávisť. Pomstychtivý. Odhodlaný. Bez zábran. Jeho preferencie stúpali, opäť viedol rebríčky popularity. Sľuboval pomstu každému, koho vinil za svoj pád.

„Rež a rúbaj do krve po opozičnej kotrbe. Pani Prezidentka, začali ste vojnu, ktorú nemôžete nikdy vyhrať, a veľmi, veľmi zle dopadnete!“ kričal na predvolebných mítingoch z tribún.

Poznali sme tie slová naspamäť. Bolo to ako estrádny program. Premiér ich dávkoval systematicky, presne odhadol nálady davu. V každom meste pridol dobre mierenú lokalizáciu – v banských regiónoch sa prihovárал baníkom, pod horami lesníkom. Všade hromžil na prehnitý dekadentný Západ. Strašil Úniou a jej nariadeniami. Falošnou hrozbou, že opozícia zatiahne Krajinu do vojny.

Podarilo sa mu vystihnúť finálnu predvolebnú emóciu a získal vysoký zisk. Na zloženie vlády mu stačili Nacionalisti s ich brbtačným predsedom. Spolu sa pustili v Krajine do normalizácie pomerov, ktorá ich mala na celé roky zabetónovať pri moci.

Borovička im teraz prišla vhod. Odviedla pozornosť od ich krokov a pomohla umlčať opozíciu, ktorá sa po týždňoch letargie konečne začala mobilizovať.

„Pekný deň, priatelia. Je mi ľúto, že sme sa museli na sklonku prázdnin zísť kvôli takejto absurdite, ktorá sa objavila na európskej politickej scéne. Ale musíme k tomu zaujať veľmi jasné a rozhodné stanovisko.

Už dávno som nevidel nič hlúpejšie než návrh, ktorým chcú zakázať všetky borievkové alkoholy – okrem ginu. Aké opovážlivé. A pokrytecké!

Naši holandskí priatelia si zrejme neuvedomili dôsledky. Mali by si spomenúť, že na šírých lánach našich polí sa tradične pestovalo konope – a práve to dnes poháňa ich ekonomiku. Možno sa im návrh o borievke raz vráti rovnakou mincou.

Toto nie je len o alkohole. Hovoríme o tradícii. O kultúre. O identite! Borovička je náš národný poklad. Symbol histórie. Koreňov Krajiny. Chcú nám nahovoriť, že len ich gin je správny spôsob využitia borievky? To je urážka našej kultúry!“

Premiér nikdy nepil borovičku. Miloval whisky, kvalitnú whisky. Borka rád rozprával, ako Premiér počas prvej zahraničnej cesty hostil novinárov na palube lietadla.

Vtedy ešte dúfal, že budú jeho kamaráti. Trvalo mu tri mesiace, kým pochopil, že aj jeho budú kontrolovať tak ako politikov pred ním. A prešiel do otvoreného nepriateľstva.

„A čo je ešte horšie? Spôsob, akým sa k tejto hanebnosti postavila naša vlastná, pokroková opozícia. Namiesto toho, aby stáli pevne za našimi hodnotami a tradíciami, aj oni sa obrátili proti nám! Ako kedysi pani Prezidentka aj opozícia sa teraz spojila s Bruselom a je ochotná obetovať naše dedičstvo na oltár nezmyselných predpisov.“

V skutočnosti pre opozíciu nebola borovička žiadna téma. Proaktívne o nej nikto nehovoril. Ale to Premiérovi neprekážalo, aby ich do tejto nechutnosti zatiahol.

„Všetci vieme, kto za tým stojí. Brusel. Pokroková politika, ktorá nám neustále narúša suverenitu. Zasahujú do vecí, ktoré majú byť len a len našou záležitosťou.

Ale my im to nedovolíme! My Krajania musíme byť hrdí. Na naše hodnoty a naše tradície. Nesmieme dovoliť, aby nám niekto zvonku diktoval, čo je správne alebo nesprávne! Je načase, aby sme sa postavili spoločne ako jeden národ proti tejto absurdite! Ďakujem vám a dúfam, že spolu dokážeme brániť naše hodnoty. Naše národné záujmy.“

Väčšina stránickej suity za ním iba s bezvýraznými tvármi pokyvkávala hlavami. Občas som premýšľal, čo týmto ľuďom chodí po rozume. Niektoré tlačové konferencie trvali aj hodinu a oni tam iba stáli. Nepohli sa. Neprehovorili. Nebolo im zo seba trochu... debilne?

Dvaja z nich si však zaslúžia osobitnú zmienku. Pre tento príbeh budú ešte dôležití.

Podpredseda Strany, ktorý sa už pred obedom o borovičke vygrcal na sociálnych sieťach, akoby jej predtým sám liter vypil. Kedysi dávno sa ešte aj on zúčastňoval dúhových pochodov, písal eseje o slobode a demokracii a podporoval ľudské práva. Dnes? So zamastenou bradou, nechutne ulízanými vlasmi a v plstennom obleku vyzeral ako kovaný komunistický káder. A navyše sa presne tak aj správal. Citoval Lenina, vzýval Tsára a robil špinavú komunikáciu za Premiéra. Nik ho nevolal inak ako Masliak.

Druhým bol Minister bezpečnosti – utiahnutý, žoviálny, v dave nevýrazný muž s ostrými črtami. Nikdy nemal problém diskutovať s kritickými novinármi a ešte radšej s novinárkami, ale v súčasnosti držal stránickú líniu.

Zo všetkých si najviac potrpel na elegantný zovňajšok, ale keď nemusel, zbytočne nevytrčal. Hovorilo sa o ňom ako o stránickej dvojke, ale všetky otázky o možnom nástupníctve